

Grenseland

NR. 6-2017
OKTOBER

MARKER

Marker

Innbyggere: 3 584
Areal: 413 km²
Kommunesenter: Ørje
Ordfører: Kjersti Nythe Nilsen (A)

I disse dager ...

I disse dager legges siste hånd på E18-utbyggingen gjennom Ørje. I november blir det offisiell åpning av den nye traseen frem til riksgrensen. Dermed er hele E18 gjennom Østfold bygget ny de siste årene.

I disse dager starter anleggsarbeidene i forbindelse med byggingen av Marker Vindpark. Fra første halvdel av 2019 skal de nye vindmøllene produsere kraft.

I disse dager jobbes det på spreng for at den nye storkommunen i Indre Østfold skal komme på plass. Uten at Marker er med.

Det er tre store begivenheter som vil påvirke Marker kommunes fremtid. Begivenheter som både har sine tilhengere

og sine motstandere. Mange i Marker er berørt av E18-utbyggingen, på godt og vondt. Mange i Marker har og vil fortsatt uttrykke sin misnøye eller sin glede over vindmøllene som kommer oppe ved riksgrensen. Mange i Marker mener at kommunen burde blitt med i storkommunen. Andre mener det motsatte.

Det som imidlertid nå er viktig for Marker, er at man erkjenner at det er virkeligheten vi må forholde oss til. Det tjener liten hensikt å dvele ved fortiden. E18-ligger der. Den må vi utnytte til beste for flest mulig. Vindmøllene kommer. Utbyggingen og driften må vi dra nytte av, til beste for flest mulig. Og storkommunen vest for oss kommer. Den må vi forholde oss til, samtidig må vi utvikle Marker kommune på en

måte som gjør det bra for flest mulig. Disse utfordringene bør være overkommelige.

Ny E18 gir mange muligheter. Vi må se disse mulighetene og utnytte dem til beste for lokalsamfunnet. Vindmøller gir muligheter. Vi må ta frem de positive mulighetene og ikke bruke vår egen, iboende energi på å trekke frem det negative. En selvstendig kommune, om enn liten, gir også muligheter. Nå gjelder det at alle krefter, både tilhengere og motstandere av nevnte prosjekter, kan enes om ett mål: Marker kommune skal bli et enda bedre sted å være.

For et par tiår siden hadde Fredrikstad et slagord: «Det årnær sæ». I Halden sa man «Det nøttærn'te». I Marker bør vi si: «Vi får'e te».

Klart for TV-aksjonen

Søndag 22. oktober er det klart for nok en TV-aksjon. Denne gang går inntektene til UNICEFs arbeid for å gi skolegang til barn som vokser opp i noen av verdens verste konfliktområder; Colombia, Mali, Syria, Pakistan og Sør-Sudan.

I Marker er det kommunen, i samarbeid med det lokale Røde Kors, som organiserer arbeidet med innsamlingen. Blant annet skal kommunestyrets medlemmer selv gå med bøsser.

I disse mer eller mindre kontantløse tider oppfordrer vi alle til å sørge for å ha nødvendige betalingsmidler tilgjengelig når bøssebærerne kommer på døren.

E18-åpning i neste Grenseland

Neste utgave av Grenseland kommer i november. Det blir en spesialutgave i forbindelse med den offisielle åpningen av E18.

Ønsker du å annonsere i den utgaven – ta snarest kontakt med Grenseland på mail eller telefon. Kontaktinformasjon finner du nederst på denne siden.

Flinkere til å bruke belte i buss

Folk i Østfold har blitt flinkere til å bruke belte i buss. Det viser kontroller Statens vegvesen har gjennomført. Bilbelte redder liv, og vi vil at det skal bli like naturlig å bruke det i bussen som i bilen, sier rådgiver Karin Kristiane Høistad i Statens vegvesen, Region øst.

Å bruke belte i buss er ikke bare viktig for egen sikkerhet, det hindrer også at du skader andre.

– Bussulykkene er få, men sitter du uten belte når det skjer en ulykke, risikerer du ikke bare å bli skadet selv. Du kan også treffe andre passasjerer med en voldsom kraft, sier Høistad.

La det bli en vane

Norge er på verdenstoppen når det gjelder bruk av belte i bil, mye takket være målrettet arbeid med informasjonskampanjer og kontroller i mange år.

– Det er gledelig å se at flere bruker belte i buss etter at vi startet kampanjen i 2015. Mer informasjon, kontroller og muligheten for å få gebyr skal hjelpe folk til å la det bli en god vane å bruke belte i buss, sier Høistad.

Nå kommer vindmøllene

Slik vil vindmøllene se ut fra E18 ved Ørje sluser. Vi ser boligene på Nestangen i forgrunnen. Fotomontasje: Scanergy

Det er bare noen uker igjen til E18 åpner offisielt og anleggsmaskinene trekker seg tilbake fra Ørje. Men et nytt, stort prosjekt avløser det forrige. I løpet av de nærmeste ukene vil arbeidet med Marker Vindpark starte.

ØVVIND OTTERSEN, TEKST

Debatten om bygging av vindmøller har vært lang og tidvis hard i Marker. Den debatten skal vi la ligge. Vedtaket er fattet, og nå starter anleggsarbeidene.

– Nå må vi se fremover og utnytte denne store etableringen til beste for Marker, sier ordfører Kjersti Nythe Nilsen.

– Byggingen av vindparken vil gi positive ringvirkninger for kommunen i form av økt eiendomsskatt i fremtiden og ikke minst vil anleggsperioden tilføre lokalsamfunnet både penger og oppdrag, sier hun.

15 turbiner

Det er selskapet Scanergy som skal bygge vindmølleparken – Marker Vindpark AS - i tett samarbeid med det sveitsiske storkonsernet BKW. Anleggsarbeidene er planlagt igangsatt innen utgangen av oktober, og anlegget skal etter planen settes i drift i første halvdel av 2019. Vindparken vil innebære en planlagt investering på 620 millioner kroner.

Det skal bygges femten vindturbiner på de to områdene Joarknatten og Høgås, helt inntil riksgrensen. Joarknatten, nord for E18 og tollstasjonen, får åtte vindturbiner. Høgås, sør for E18 og Kjølens Sportcenter, får sju vindturbiner. Alle turbinene blir like høye; cirka 220 meter fra bakken og opp til spissen av rotoren når denne peker rett opp.

Viktig for Marker

Kommunalsjef Vidar Østenby har fulgt prosessen tett. Han sier at

Marker kommune nå må utnytte denne utbyggingen på best mulig måte.

– Gjennom byggingen av Marker Vindpark vil kommunen gi sitt bidrag i kampen for et bedre klima. Samtidig vil vi som vertskapskommune påvirke utbygger i arbeidet med å bevare det biologiske mangfoldet. En oppgave utbyggeren er klar over og har vist stor forståelse for under planleggingen, sier Østenby.

– Vi er klar over utfordringene, og vi vet at alt ikke er rosenrødt. Men nå står anleggsstart for døren, og vi må se fremover. Vindparkens ulemper har vært belyst lenge og av mange. Disse tar vi på alvor for å gjøre dem så små som mulig, sier Østenby.

– Vi må også se hvilke muligheter vindparken vil gi oss, sier ordføreren.

– Over tjue grunneiere er berørt. Disse vil bli tilført penger som igjen vil komme lokalsamfunnet til gode. Vi vil få økt eiendomsskatt i fremtiden. Det vil komme hele kommunen til gode. Det er penger vi får bruk for i arbeidet med å opprettholde gode servicetilbud. Utbygger har også gjort det klart at man vil bruke lokale krefter under arbeidet med parken. Det betyr arbeidsplasser, leie av maskiner og kjøp av varer og tjenester. Alt dette vil bety mye for Marker, sier Kjersti Nythe Nilsen.

Besøkssenter

Det er planlagt et besøkssenter i forbindelse med vindparken. Dette vil kunne gi nyttig informasjon om fornybar energi og andre spørsmål

Ordfører Kjersti Nythe Nilsen og kommunalsjef Vidar Østenby mener at etableringen av Marker Vindpark vil bety mye for Marker kommune. Sju av turbinene skal bygges på Høgås, området vi ser i bakgrunnen, sør for Kjølens Sportcenter. Foto: Øyvind Ottersen

knyttet til klima og energiproduksjon. Det bør bli en attraksjon for Marker i fremtiden.

– Vi har etablert et samarbeid med IT-miljøet i Halden, og utbygger har lovet å bidra med penger til et slikt besøkssenter, sier Vidar Østenby.

– Scanergy har vært svært imøtekommende. Vi har hatt et godt og konstruktivt samarbeid. Det lover godt. Marker skal være takknemlig for at noen kommer til oss og vil bruke mange millioner kroner på å utvikle vår kommune, sier ordføreren.

Grensekomiteen knytter i hop offentlige myndigheter over grensen

VÄRMLAND, ØSTFOLD, AREMARK, ASKIM, EIDSBERG, MARKER, RØMSKOG, TRØGSTAD, SKIPTVET, SPYDEBERG, HOBØL, MOSS, KARLSTAD, GRUMS, SÄFFLE, ÅRJÄNG, BENGTSFORS OCH KRISTINEHAMN

www.varmost.net

GRENSEKOMITEEN
VÄRMLAND-ØSTFOLD

Stolte håndverkere fra Malermester Studsrud på Ørje foran Fredrikshalds Teater. Det ble en kveld med massiv oppmerksomhet og skryt. En opplevelse for livet. Fra venstre Konrad Waren, Bjørn H. Hanssen, Viktor Hansen, Harald Kensland, Bjørn Studsrud og Roger Studsrud.

Velfortjent skryt til Studsrud

Ansatte og ledelse hos Malermester Studsrud i Ørje ble skrytt opp i skyene da Fredrikshalds Teater ble gjenåpnet etter omfattende restaurering. Arrangementet i det ærverdige teateret ble en opplevelse for alle. Studsrud fra Ørje tok et langt steg inn på det kulturelle norgeskartet.

ØVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

I Halden er det bare Fredriksten festning som kan måle seg med Fredrikshalds Teater i lokal popularitet. Haldenserne er mektig stolte av sitt teater, og det har de all grunn til. Teateret fra 1838 er unikt. Det er det eneste i sitt slag i landet. Derfor var også en rekke av landets kultur-elite og politiske topper på plass da teateret ble gjenåpnet. Selveste stortingspresident Olemic Thommessen stod for åpningen, og han satt selv på første benk da Studsrud og lokale bidragsytere ble behørig påskjønet.

Omfattende

Malermester Studsrud har spesialisert seg på historisk maling og dekormaling. Staben består av meget dyktige håndverkere, og dette første til at den utlyste jobben ble deres. Direktør for Østfoldmuseene, Gunn Mona Ekornes, uttrykte stor glede over at nettopp Studsrud fikk dette oppdraget som ble påbegynt i januar i år. I sin innholdsrike tale fra scenen gjentok Ekornes sin beundring for Studsruds arbeid.

– Studsrud har gjort en formidabel jobb. Vi er svært godt fornøyd med arbeidet som er utført. Resultatet er rett og slett imponerende, sa Ekornes.

Også Inger Ånnerud, som har styrt det daglige arbeidet på teate-

ret i en menneskealder, er strålende fornøyd.

– Jeg kan ikke få fullrost det arbeidet som er utført over hele teateret, sier hun.

Utrolig stort

Gjenåpningen av Fredrikshalds Teater bød på stor fest med mange gjester. Lokalbefolkningen i Halden var godt representert, og samfunnstoppene var der så godt som alle sammen. Stortingspresidenten er nevnt. Ordfører Thor Edquist var selvsagt på plass. Det samme var banksjefer, rikskjendiser fra ulike kulturinstitusjoner, presse og mange andre. Alle fikk de rikelig med tid til å studere det flotte teateret og hvor fint det er blitt. Og i begivenhetens sentrum var seks stolte menn fra Malermester Studsrud på Ørje. Dresset opp for anledningen, glade og ikke i stand til å skjule sin stolthet.

– Dette har vært en stor jobb, og vi er veldig fornøyd. Men jeg hadde ikke i min villeste fantasi forestilt meg at Fredrikshalds Teater har en så stor plass i Haldens og Kultur-Norges bevissthet. Først nå skjønner vi ordentlig hva vi har vært med på. Dette er utrolig stort for oss, sier daglig leder Bjørn Studsrud.

Ole Bull

Etter kanapeer, sprudlevann, taler,

Stortingspresident Olemic Thommessen og Haldens ordfører Thor Edquist var begge mektig imponert over restaureringsarbeidene i teateret.

Lise Fjeldstad leverte en flott monolog fra de, bokstavelig talt, skrå bredder i fantastiske Fredrikshalds Teater.

beundrende blick og blomsteroverrekkelser ble kvelden avsluttet med en forestilling om Ole Bull og hans musikk. Selveste Lise Fjeldstad innledet det hele med en flott monolog.

Og midt på galleriet, på første rad, satt Studsruds stolte medarbeidere. Skuet ut over det fantas-

tiske teateret, vel vitende om sin egen rolle i det omfattende restaureringsarbeidet. Dette var kvelden da Studsrud var på alles lepper. Har ikke haldenserne hørt om Ørje før – vel, nå har de fått opp øynene for hva et lite firma der nord er i stand til å utføre. Fredrikshalds Teater er igjen blitt Haldens perle.

Museumsdirektør Gunn Mona Ekornes delte ut blomster og godord til sentrale aktører i forbindelse med restaureringen av Fredrikshalds Teater. Fra venstre Bjørn Studsrud i Malermester Studsrud, Kjell Hagen i Sparebankstiftelsen, banksjef Jørn Berg i Berg Sparebank og styreleder Bjørn Brevig i Berg Sparebank.

Alltid gränslöst låga priser!

Välkommen till oss på ICA Supermarket Töcksfors

Öppet alla dagar 8-22

Telefon: 0573-15 27 00 • Inspireras på ica.se/tocksfors

Följ oss på Facebook

Skaffa ICA kortet också så får du bonus/värdecheckar på allt du handlar!

ICA
Supermarket
 Handelsparken
 i Töcksfors

STUDSRUD
MALERMESTER

maling
våtrom
tapetsering
dekor
interiørdesign
flislegging
liftutleie
linoljemaling
antikvarisk
restaurering
vindus-
restaurering
oppussing av
møbler

Det unike Fredrikshalds Teater i Halden er nylig gjenåpnet etter omfattende malerarbeider. Vi takker for tilliten!

Moseveien 1, 1870 Ørje. Tlf. 69 81 14 88. E-post: post@studsrud.no

MESTERVERK SIDEN 1875

Maler- og byggfagmestrenes
Landsforbund

www.studsrud.no

BESTILL DRØMMEN HJEM ...

Mesterhus sine arkitekttegnede hus bygges av lokale håndverkere med Mesterbrev i bedriften. Ta kontakt med oss nå og få vårt Mesterhusmagasin. Drømmen kan begynne – det blir som avtalt!

MESTERHUS
– det blir som avtalt

Se alle våre mest populære hus i Mesterhusmagasinet!

Byggingeniør - Entreprenør

J. Westlie & Sønner As

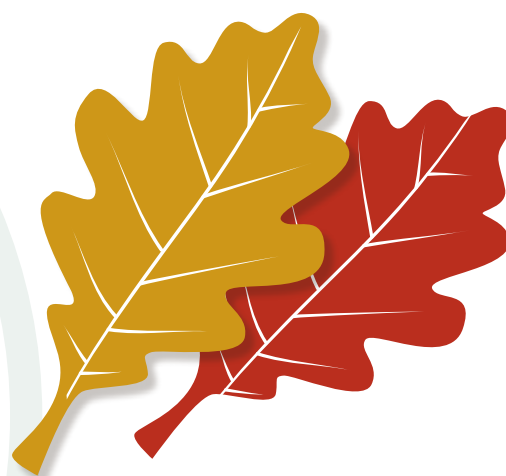
Postadresse: 1870 Ørje
Telefon 69 81 17 05
E-post: post@westlieas.no
www.westlieas.no

mesterhus.no

En ekte
lokal
sparebank

Siden 1851

Banken for deg!

Vi er en selvstendig sparebank med lang historie og dype røtter i lokalsamfunnet. Det er bra for både deg og hele distriktet. Hos oss får du alt på ett sted, både bank- og forsikringstjenester. Ta kontakt med en av våre rådgivere. Sammen finner vi den beste løsningen for deg!

Telefon 69 81 04 00
Epost@marker-sparebank.no
www.marker-sparebank.no

**MARKER
SPAREBANK**

Personlig og trygg

En spent, men også stolt gjeng av spillere og ledere foran årets siste kamp – hjemme mot Eidsberg. Ville statistikken holde? Ja da, det gjorde den - med glans. Dermed gikk Ørje IL gjennom årets comebacksesong med bare seire. Imponerende!

Full pott og opprykk

Full pott – 42 poeng på 14 kamper. Det er status etter **Ørje ILs comeback** i seniorfotballen. Dermed ble det et soleklart opprykk til neste års sjettedivisjon.

ØVVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Etter mange år uten seniorlag var gleden stor da noen «gamle» ringreiver dro i gang A-lag i Ørje. Klubben feirer hundre år i år, og seniorlag skulle bli en fin gave. Og det ble det til gagns. Sesongen har vært en eneste stor triumfferd. Med lokale unggutter og en og annen rutinert rev på laget har Ørje IL feid igjennom 7. divisjon. Ikke ett eneste poeng er avgitt.

Lokaloppgjør

I strålende høstvær ble sesongen avsluttet med lokaloppgjør på Markers flotte kunstgressbane. Eidsberg var motstander. De grønne fra nabokommunen holdt stand en stund, men da nullen sprakk, hadde Ørje kontroll. Det ble seier 4-2, og klubbens flotte statistikk holdt helt inn.

Morsomt

Alle som har spilt fotball vet hvor morsomt det kan være. Om den ene seieren avløser den andre, ja,

da blir det ekstra morsomt. Og når høsten kommer og opprykket er et faktum, da er alt bare fryd og gammen. Slik er det i Ørje akkurat nå. At lokalbefolkningen setter pris på at det igjen er blitt seniorfotball i Ørje hersker det liten tvil om. Hjemmekampene har vært godt besøkt. Under kampen mot Eidsberg var en rekke av klubbens legendariske stjerner på plass for å se hva som bor i dagens spillere. Legendene ble ikke skuffet.

Vel blåst

Ørje IL har mange flinke folk. De har to flotte fotballbaner – gress på Bommen og kunstgress på gamlebanen. Og i ungdomsavdelingen har det grodd godt lenge. Nå er også seniorenne på plass. Med en lav gjennomsnittsalder og mange talenter kan Ørje igjen se fremtiden lyst i møte. Men det gjelder å trene godt. Allerede neste år venter hardere motstand. Men ØIL har utviklingsmuligheter. Det er like greit å ta en divisjon til når man er kommet så godt i gang.

Tid for VINTERDEKK

Er bilen din godt nok skodd
før snøen laver ned?

**Vi tilbyr også
lagring av
dekkene dine
på vårt dekk-
hotell**

Vi hjelper deg med hele prosessen,
selvfølgelig til en gunstig pris!

Ta kontakt med Steinar på telefon
907 78 359

Vi har fokus på å hjelpe deg!

GRANERUD SERVICE
– din lokale dekkforhandler

Hjelmer til 4. klasse

Fjerdeklassingene i Marker har nok en gang fått besøk av Gjensidige Marker, og som jevnaldrende før dem vanket det flunkende nye sykkelhjelmer til alle sammen.

ØVIND OTTERSEN, TEKST

Det er en årlig tradisjon at det lokale forsikrings-selskapet deler ut hjelmer. Under en hyggelig seanse i klasserommet får elevene anledning til å fortelle historier rundt dette med sykling og sikkerhet.

– Denne gang tok vi også opp noen andre temaer. Brann er et alvorlig tema, og det er viktig at også barna vet hva man bør gjøre for å redusere risikoen for brann. Det er også viktig å vite hva man bør gjøre dersom brann skulle oppstå, sier senior kundefrådgiver Kjersti H. Braarud.

Familiens møtested

Det er viktig for å unngå tap av menneskeliv at det finnes en avtale om hvor familien skal samles når de har kommet seg ut av en brennende bygning. Bestem derfor et naturlig møtested der alle SKAL møtes i tilfelle brann. Avtal også hvem som har ansvar for å få ut de enkelte barna.

I mange hus vil det være et problem å komme ut når brannen eksempelvis har startet i soveromgangen. Det bør være mulig å komme ut en nødutgang fra alle rom i bygningen. Undersøk om det er slik, og gjør endringer der dette ikke er tilfelle i dag.

Røykvarslere

– Det bør være minst to røykvarslere i hver etasje i bolighuset. Heng gjerne opp noen i tillegg slik at det er en varsler i eller i nærheten av alle rom i bygningen. Og husk at batteriene skal byttes årlig, sier Braarud.

Elevene i 4 A ved Marker skole har fått nye sykkelhjelmer.

Elevene i 4 B ved Marker skole har fått nye sykkelhjelmer.

Lunde på hjemmebane

Einar Lunde var hos sine egne da han nylig besøkte Øymark for å holde foredrag om sitt spennende liv som NRKs Afrika-korrespondent.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

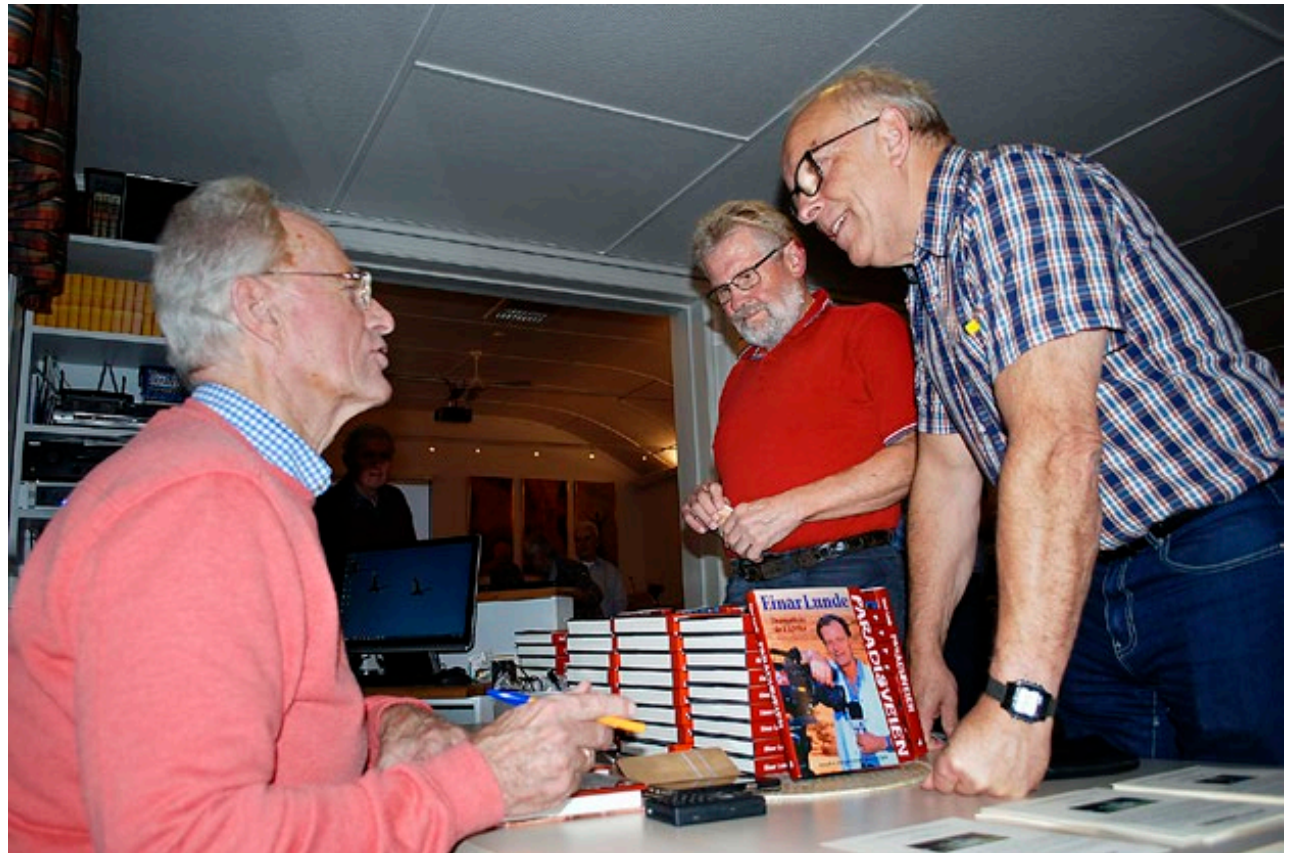
Einar Lunde, velkjent ansikt fra Dagsrevyen gjennom mange år, er nå pensjonist. Men han ligger ikke på latsiden av den grunn. Han er reiseleder for temareiser Fredrikstad, og mange benytter anledningen til å reise sammen med en som kjenner Afrika bedre enn de fleste. Lunde reiser også rundt i landet med foredrag om sine mange spennende og dramatiske opplevelser som korrespondent.

Dramatisk og spennende

I Øymark Mannsforening, som for anledningen hadde åpnet dørene også for kvinner, fortalte Lunde om en spennende reise til krigsherjede Rhodesia, dagens Zimbabwe, der det hvite mindretallsregimet til Ian Smith holdt hele verden for narr. Lunde fortalte om despoten Robert Mugabe. Og han fortalte om da han så vidt unngikk å bli henrettet i Etiopia. I siste liten ble Einar Lunde reddet av Olof Palme. Men farene var ikke over av den grunn. På løpende bånd fortalte Einar Lunde om nervepirrende opplevelser, om flaks og uflaks. Og om hvor viktig det er å være kreativ og uredde om man vil nå sine mål.

På hjemmebane

Over åtti personer hadde møtt frem for å treffe Einar Lunde. Selv åpnet han med å håndhilse på alle. – Dere er jo tremenningene og firmenningene mine alle sammen, sa han. Oppriktig glad for å se så mange kjente. Lunde har nemlig tilbrakt barneårene i distriktet.

Einar Lunde har skrevet flere spennende bøker om sin tid som Afrika-korrespondent for NRK. Øymarkingene fikk anledning til å kjøpe bøker som Lunde velvillig signerte.

Aremark og Øymark var hans barndoms «smultronställe».

Einar Lunde var hver sommer på Hallesby i Aremark. Den store kristenhøvdingen professor Ole Hallesby var Einars morfar. Einar reise mye sammen med sin bestefar på møter rundt i distriktet. Einars far var biskop Sigurd Lunde.

Einar Lunde sluttet i NRK i 2010 etter 42 år som journalist i rikskringkastingen.

Einar Lunde er en glimrende foredragsholder. I Øymark misjonshus fikk de åtti tilhørerne være med på en spennende og dramatisk reise til Rhodesia.

TORMODS

dekk & bilpleie

La ikke vinteren overraske deg!

Du titter ut av vinduet en morgen og ser at alt er hvitt. Den første snøen har kommet – som julekvelden på kjærringa i år igjen. Det er da du er glad for at du har vinterdekk på bilen.

Er de gamle dekk utslitt?

Vi tilbyr nye kvalitetsdekk til gode priser. Er du usikker på om du bør satse på pigg eller piggfritt, finner vi ut av det.

RING 924 38 343
– for sikkerhets skyld

GODE
PRISER PÅ
REKVISITA

RASK OG GOD SERVICE

KAMPANJE MARKER KOMMUNE HØSTEN 2017

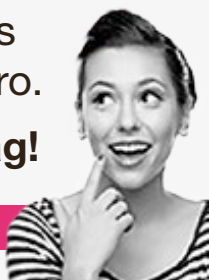
Vinn et nettbrett!

Regningene dine betales automatisk med AvtaleGiro.

Ta i bruk AvtaleGiro i dag!

Avtale Giro

Vi holder alle avtaler.

Opprett eFaktura eller AvtaleGiro på dine regninger fra Marker kommune innen 30. november 2017 og vær med i trekningen av et nettbrett.

Se mer informasjon på Marker kommunes hjemmeside.

MARKER KOMMUNE

KAMPANJE:

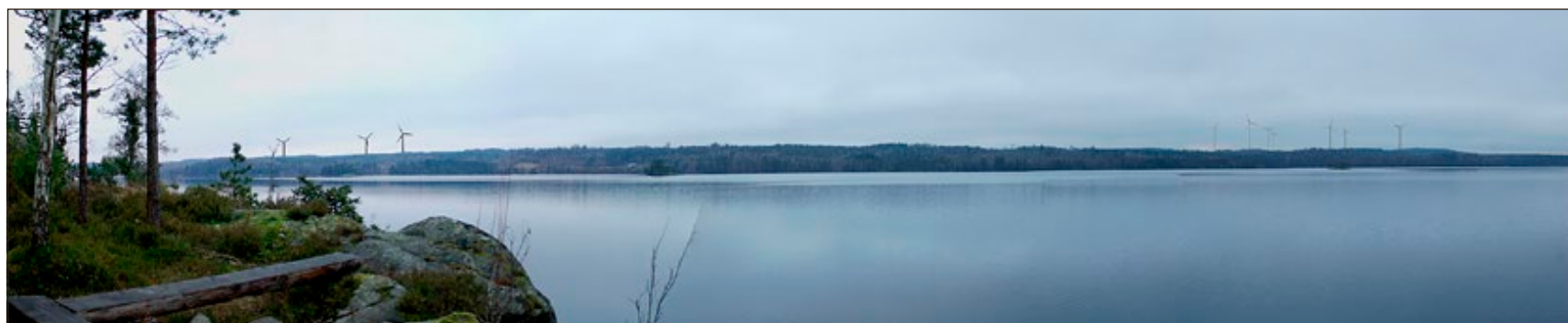
Kastrering/sterilisering av katt

- **20%** rabatt på kastrering/sterilisering av katt
- Skal katten samtidig ha vaksine og/eller id-merkes, får du **20%** rabatt også på dette
- **30%** rabatt ved kjøp av Hill's tørrfôr samtidig*

Bestill time nå: **69 81 33 33**

Kampanjen varer hele november 2017

* Gjelder kun for katt som er inne til sterilisering/kastrering nov. 2017

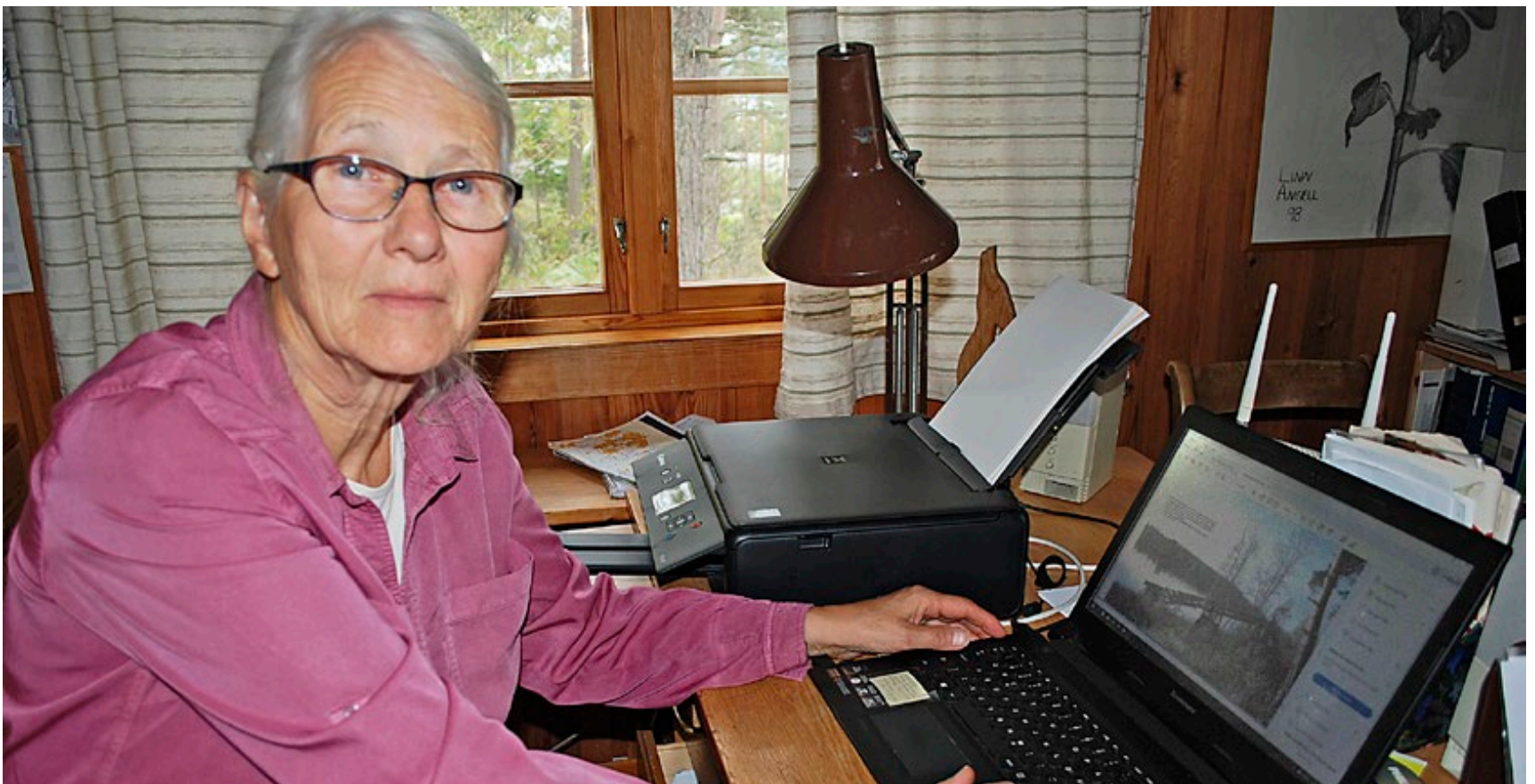
Bærekraftig utvikling og samarbeid for fremtiden.

Scanergy utvikler og bygger fornybare vann- og vindkraftprosjekter i Norge og Sverige i samarbeid med grunneiere, lokale myndigheter og internasjonale investorer.

Fremtiden skapes nå!

 scanergy

Flott bok om kulturminner

I slutten av oktober lanseres en ny, flott bok om livet langs Haldenkanalen. Det bør bli årets julegave. Grete Brustad Nilsen er bokens forfatter, og Fortidsminneforeningen i Østfold står som utgiver.

Grete Brustad Nilsen har gjort en formidabel jobb med den nye boken om kulturminner langs Haldenkanalen. Her på sitt hjemmekontor i Ørje har hun i flere år jobbet med manus og bilder. Resultatet er blitt en bok som er imponerende på mange vis.

Foto: Øyvind Ottersen

ØYVIND OTTERSEN, TEKST

Grete Brustad Nilsen (79) er utdannet historiker og har bodd i Ørje siden 1961. Gjennom et langt yrkesliv har hun rukket å være lærer, kultursjef i Marker, bygdebokforfatter og mye annet. Hennes kunnskaper om Haldenkanalen er ikke bare stor. Hun har også evnen til å sette gamle og nye hendelser i perspektiv. Det er denne boken et godt bevis på. At boken grafisk er produsert av Runar Drønen i Byline AS i Halden gjør ikke produktet mindre attraktivt. Heller ikke at Ingvar Spikkeland har skrevet et innledende kapittel om naturgrunnlaget langs Haldenkanalen.

Mange års arbeid

Forfatteren har gjennom mange år samlet inn stoff til den nye boken «Kulturminner langs Haldenkanalen». Hovedsakelig tar Brustad Nilsen for seg gamle og nyere kulturminner på strekningen fra Skulerud i Aurskog Høland til Tistedal i Halden. På begge sider av vassdraget har det bodd mennesker i tusenvis av år. Grete Brustad Nilsen beskriver gamle boplasser og moderne levesett. Boken er rikt illustrert, og forfatteren har gjort en formidabel jobb med å skaffe frem unike fotografier fra hele kanalens område. Her er gamle bilder som knapt noen før har sett. Og her er nyere bilder som i stor utstrekning er tatt av forfatteren selv. I tillegg er

mange flotte bilder velvillig utlånt fra lokale aktører.

Rivende utvikling

Kulturminner er spor etter menneskelig virksomhet. Det er ingen fornybar ressurs, og Grete Brustad Nilsen maner folk til bevissthet rundt bevaringen av kulturminnene. Både i respekt for våre forfedre, men også av hensynet til kommende generasjoner.

I denne boken tar forfatteren for seg livet langs kanalen i tidligere tider. Hun følger utviklingen frem til i dag. Ikke bare hvordan folk livnærte seg og levde sine liv, men også hva som fantes av bygninger, gårder, skoler og bedehus. Her er omtaler av krisetider, om krig og fred. Og selvsagt det som opptar mange i dag; rekreasjon og naturopplevelser.

En kvalitetsbok

Som den fagperson Grete Brustad Nilsen er, har hun vært nøye med fakta. Hun har fått gode råd og innspill fra arkeolog og fra andre med særskilt kompetanse. I den grad hun har hatt behov for hjelp, har hun støttet seg på lokal kompetanse, både i nord og i sør. Derfor er dette blitt en bok som ikke bare gir gode opplevelser og frembringer gode minner. Det er også en bok til å bli klok av. Her er det mye å lære – både for dem som har levd en stund og for alle som har tenkt å bli med videre inn i fremtiden.

Kjerraten på Vestre Otteid begynner å bli skrøpelig, men deler av den står fortsatt. Tømmer fra Stora Lee ble slept og fløtet gjennom kanaler og over Skinnarbutjern før det havnet på kjerraten og deretter ut i Øymarksjøen på sin vei til industrien i Halden. Foto: Grete Brustad Nilsen

Gammel og ny boplass møtes. Nedenfor Ørjes flotte boligfelt Mosebyneset ligger en flere tusen år gammel boplass helt inntil Rødenessjøen. I Kanalboka kan du lese mer om tidligere tiders bosettingsmønster langs Haldenkanalen. Foto: Grete Brustad Nilsen

Finn din lokale håndverker og leverandør!

Gunnars Snekkeri

Trappesnekker

Gunnar Halsberg
Adresse: Skogheim, 1870 Ørje
Telefon: 976 08 320
Epost: gunnars.snekkeri@halden.net

Tømrmester Øyvind Berger

Tømmer og murer

Adresse: Anonby, 1870 Ørje
Telefon: 915 80 182

J. Westlie & Sønner

MESTERHUS

Nybygg, tilbygg, restaurering

Adresse: Sletta 11, 1870 Ørje
Telefon: 69 81 17 05
Epost: post@westlieas.no
Web: westlieas.no

Syversen Snekkeri

Kjøkken, bad, garderober, møbler, bokhyller
(inventar)

Adresse: Sletta, 1870 Ørje
Telefon: 69 81 35 35
Epost: post@syversen-snekkeri.no
Web: www.syversen-snekkeri.no

Engsvik Bygg og Eiendom

v/Jan-Olav Engsvik
Snekking og muring

Adresse: Tyttebærstien 15, 1870 Ørje
Telefon: 907 51 749
Epost: jengsvik@online.no

Byggmester Jens Frøne

Bygg og dykkertjenester

Adresse: 1870 Ørje
Telefon: 905 61 372
Epost: jensfrone@yahoo.no

Stillesby Bygg

Snekking, muring og andre tjenester

Fredrik Stillesby
Adresse: Solheimveien 10, 1870 Ørje
Telefon: 976 09 111
Epost: fstillesby@hotmail.com

Finn Henning Labråten

Tømmer, møbeltapetserer

Adresse: Rognås, 1870 Ørje
Telefon: 962 06 242
Epost: fhlinvest@hotmail.com

Tømrmester Egil Gåseby

Alt innen tømmerarbeider/snekking, har
gårdssag og høvleri (restaurering, driftsbyg-
ninger)

Adresse: Gåseby, 1870 Ørje
Telefon: 916 83 721

Tommy Rambøl

Byggmestertjenester, dykking og under-
vannsoppdrag

Adresse: Sletta, 1870 Ørje
Telefon: 415 25 580
Epost: t-rambol@online.no

Fagerås Bad & Membran

Totalleverandør innen våtrom

Lars Ove Fagerås
Adresse: Nordre Vikeby 27, 1870 Ørje
Telefon: 982 14 884
Epost: lars.fageras@yahoo.no

Sandli Bygg

Byggentreprenør - store og små oppdrag, total entreprise

Østre Rødenesveien 101, 1870 Ørje
Telefon: 69 81 12 87
Epost: info@sandlibygg.no
Web: www.sandlibygg.no

Thor Mauritzen

Graving, grunnarbeider, drenering

Adresse: Anonbyveien 61, 1870 Ørje
Telefon: 913 01 385

Granli Rør

Rørlegger

Adresse: Sletta 3, 1870 Ørje
Telefon: 69 81 12 71 - 90 91 42 32
Epost: Stig-erik.granli@granliror.no

Malermester Studsrud

Dekorasjonsmaling, flislegging, gulvlegging, tapet, generell maling utvendig og innvendig, liftutleie, interiørkonsulent

Adresse: Moseveien 1, 1870 Ørje
Telefon: 69 81 14 88. Epost: post@studsrud.no
Web: www.studsrud.no

Oddmund Krosby

Alt innen grunnarbeid

Adresse: Fjelltun, 1870 Ørje
Telefon: 906 24 155
Epost: o.krosby@frisurf.no

Marker Rørleggerservice

Kenneth Sirevåg
Adresse: Rønkroken 146, 1870 Ørje
Telefon 907 87 037
Epost: kennsir@online.no

Marker Anlegg

Grunnarbeider, sprengning

Adresse: Sølvsveien 2, 1870 Ørje
Telefon: 909 88 990
Epost: post@markeranlegg.no

Ørje El-Installasjon

Espen Klund
Adresse: Hammerveien 19, 1870 Ørje
Telefon 909 68 507
Epost: esklund@online.no

Ovnskroken

Salg av ovner/ildsteder, muring (peiser, brannmur, forblending), piperehabilitering

Trond Berger
Bergerkroken 40, 1870 Ørje
Telefon: 63 85 51 66
Epost: postmaster@ovnskroken.no

Bjørn Vidar Jørgensen

Alt innen grunnarbeider

Adresse: Rødenesveien 653, 1870 Ørje
Telefon: 415 27 313
Epost: bjorn-jorgensen@dcpost.no

Marker El-installasjon

Elektrisk installasjon i boliger, hytter, fritidseiendommer, mindre industribedrifter, forretninger og i landbruket

Adresse: Sletta 11, 1870 Ørje
Telefon: 69 81 30 15 - 982 46 192
Epost: bjorn@markerel.no

Ørje Blikkenslager

Håkan Wilhelmsson
Adresse: Kilebusvingen 8, 1870 Ørje
Telefon: 953 35 017
Epost: post@orjeblikk.no

På tur til Linnekleppen

Elever, lærere og representanter for Skogselskapet i Østfold samlet før turen til flotte Linnekleppen.

I slutten av september fikk 7. klasse ved Marker skole **en flott dag i skogen**. Sammen med Skogselskapet i Østfold gikk de til Linnekleppen i det fine høstværret.

ØYVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

En viktig del av Skogselskapets virksomhet er å legge forholdene til rette for rekreasjon og en fornuftig bruk av skogen. Derfor arrangerer man turer for barn og unge. Linnekleppen ligger på grensen mellom Marker og Rakkestad. Det er Nord-Europas eneste bemannede skogbrannvaktårn, og det er Skogselskapet i Østfold som drifter tårnet. En skogstur dit med skoleungdommer er derfor både populært og nyttig.

En fin tur

Ved hovedveien mellom Damholtet og Degernes er det anlagt en stor parkeringsplass, og der finnes en oppslagstavle med nyttig informasjon. Der starter også stien opp til Linnekleppen. Den byr på 3,5 kilometer med variert natur og hyggelige opplevelser. En populær tur som folk benytter seg av hele året.

Det var denne turen skoleelevene fra Marker var invitert til. Opplegget for dagen var en rolig tur i flott natur, belønnet med boller og drikke på toppen av Linnekleppen. Deretter bar det tilbake. Grilling av pølser og noen skogrelaterte oppgaver å bryne seg på rakk de unge før skolebussen sto klar til hjemreise.

Linnekleppen

Tårnet er i juni, juli og august bemannet hver helg fra lørdag kl. 9 til søndag kl. 18. På øvrige ukedager ved stor skogbrannfare.

Vaktmannen arbeider og bor i hytta på toppen av tårnet. Når tårnet er bemannet, er besøkende «på eget ansvar» velkommen opp i tårnet. Skogbrannovervåkingen i Østfold foregår både fra Linnekleppen og fra fly. Denne kombinasjonen gjør at skogbranner raskt blir oppdaget, og slukking kan iverksettes straks.

Stien opp til tårnet er 3,5 kilometer lang.

Skogselskapet

Skogselskapet i Østfold er en frivillig organisasjon med tusen medlemmer. Engasjementet omfatter skog, skogbruk, friluftsliv og tilgrensede interesseområder. Informasjonsvirksomhet rettet mot barn, unge, allmenheten og skogbruket er en sentral oppgave for organisasjonen.

Organisasjonen ble stiftet i 1900 og har siden hatt en ideell og selvstendig rolle i Østfoldskogbruket. Hovedkontoret ligger i Halden. Daglig leder er Ole Brække.

Det er ikke så lenge til jul som du kanskje tror ...

Sjekk kalenderen og bestill julebordet nå!

Ta kontakt på tlf. 69 81 21 37, firmapost@solstrand-terrasse.no eller kom innom for en hyggelig prat!

I mellomtiden serverer vi varm lunsj og småretter mandag til lørdag og middag på søndager.

Liv's Servering | www.solstrand-terrasse.no

Spør oss også om catering!

Et stort antall lokale sangfugler og teaterentusiaster med imponerende ferdigheter har de siste ukene jobbet med musikalen *Little Shop of Horrors*. Torsdag 26. oktober er det premiere i Marker rådhus. Her fra en øvelse samme sted.

Marker Teaterselskap ligger ikke på latsiden. Nå har man gitt seg i kast med en av verdens mest kjente musikaler. 26. oktober er det premiere på «Little Shop of Horrors» i Marker rådhus, og de to påfølgende dagene blir det også forestillinger. Løp og kjøp!

Klart for *Little Shop of Horrors*

ØVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Teatermiljøet i Marker består av driftige mennesker som ikke er redde for å kaste seg ut i det. I tillegg er man så heldige å ha en dreven regissør som Anneli Sollie i sin midte. Da må det bli bra.

Lokale sangstjerner

Siden denne forestillingen er en musikal, er det ikke nok med skuespillertalent. Mange av teaterselskapets profiler må derfor nøye seg med jobber i kulissene. Sangtalent er en forutsetning for å delta i *Little Shop of Horrors*.

På rollelisten ser vi en rekke slike talenter. Noen av dem er godt voksne og vil kanskje føle seg litt støtt av å bli omtalt som talent. Men synge kan de i hvert fall. Vi nøyer oss med å nevne dem som står på plakaten: Jan Harald Thorgrimsbo, Janne Hea Svebakken, Lars Johansson, Simen Gunneng, Anette Løvtangen, Hanne Beathe Wiig, Anne Key Frøberg og Ruth Amalie Olsen Torp.

I tillegg til disse er flere andre gode krefter med. Og i kulissene finner vi gamle travere som Bjørn Studsrud, Thor Mauritzen, Jon Dehli og Kjersti Braarud. Bare for å nevne noen.

Kjempesuksess

Little Shop of Horrors er skrevet av Howard Ashman. Musikken er signert Alan Menken. Og denne lokale oppsetningen har altså Anneli Sollie det kunstneriske ansvaret for.

Musikalen ble laget tidlig på 1980-tallet. Den gikk sin seiersgang, først i USA, så over hele verden. Suksessene har stått i kø. Det er også laget film av stykket.

Det er med andre ord ingen blunkesky gjeng

Kostymene har en viktig plass i *Little Shop of Horrors*.

i Marker Teaterselskap som velger å sette opp dette legendariske stykket. Snakk om å hoppe etter Wirkola! Men våre lokale teaterentusiaster har kommet seg trygt inn fra dypt vann tidligere. Det gjør de ganske sikkert også denne gang.

Little Shop of Horrors

Little Shop of Horrors er en skrekkmusikal som både barn, ungdom og voksne fryder seg stort over. Den har en fantastisk handling, herlige rollekarakterer og vidunderlige sanger og representerer amerikansk musikalhåndverk på sitt aller beste. Opphavsmennene Alan Menken og Howard Ashman fikk sitt store gjennombrudd

Lokale skuespillere som denne gang må finne seg i å jobbe i kulissene. Fra venstre Thor Mauritzen, Kjersti Braarud, Bjørn Studsrud og Jon Dehli. - Dette er en musikal. Da må man kunne synge, sier de.

med denne musikalen. Senere har de hatt suksesser som *Skjønnheten og Udyret* og *Den lille Havfruen*.

Handlingen i *Little Shop of Horrors* er frydefullt grusom: Vi møter Seymour Krelbourn, en nerd som jobber i en blomsterbutikk og som er opptatt av sjeldne planter. Han inngår en pakt med en liten plante for å vinne jenta han elsker. Men den merkelige planten trenger blod for å overleve.

Little Shop of Horrors forteller en historie om mennesket som inngår en pakt med djevelen. Det er et tema vi også kjenner fra klassikere som Peer Gynt, Faust og Star Wars.

Enkelte har ekstra god teft i å finne gode fiskeplasser, synkront med riktig tidspunkt. Anders Eriksen, med tilnavnet Naarud'n, var en slik person.

Naarud'n - en fiskerlegende

En vandrehistorie med innspill av Einar Halvorsrud og Harry Jensen

Håkon og Ruth Heyerdahl, sammen med Olaf Rødser, legger ut fra Broken-brygga.

DS «Engebret Soot» sett fra Stensbroen i 1953.

Tømmertransporten gjennom vassdraget, den opphørte i 1982, var på sitt aller mest aktive i mellom- og etterkrigsårene. Gjennom hele den isfrie sesongen var Naarud å finne enten på eller i nærheten av tømmermosene. Disse var kontinuerlig under slep fra nord til syd i vassdraget. Røyksøylene fra DS «Fem» og DS «Engebret Soot» avslørte på langt hold - og gjennom fløytesignaler - sitt arbeidsfelt. Ofte var også et anselig antall moselenker tjoret fast langs land ved ut- og innløp av elvestrekninger. De ble magasinert for ventende transport.

Mange fiskeplasser

Blant alskens småkryp og barkflinger som fulgte tømmeret, ble ofte Naaruds markbehengte snøre eller pilk firt ned. Fangstene kunne være formidable.

Hele sjøsystemet, fra Liefjorden i nord til og med Bøenfjorden i syd, ble behørig registrert på den menneskelige hard-disc. Fiskegrunner som Kirkebyøya, Tjyvegrunn, Bernhus-skjæret, Djupedalsgrunna, Bukkeneset, Ytterbølsgrunn, Søgårdsgrunn, Knollsgrunna og Stæbenn, for å nevne noen. Alle i dag vel kjente, om enn svært lite besøkte. Veien til Remas eller Coops frysedisker innebærer ingen strabasiøse utfordringer. Ei heller tvinger en slunken pengepung oss ut i storm eller stille. Vi kan boltre oss i de fleste av havets delikatesser. Tungsløyde fisker, som gjedde og abbor, vil kun besvære våre velpleiede og sarte databetjenende tentakler.

Beboerne tett inn mot vassdraget kunne fortelle at et velutviklet sinnelag definert ved begrepet matvett også hørte med. Spesielt på helgedagene. Frostklare vinterdager, mens vinddraget sto ut over fjordisen, snappet den bolde fisker opp både røyk fra skorsteiner og duft fra boblende kjøkkengryter. Ingen ble derfor forbauset over å registrere støveltramp i bislaget omkring nonsleite - klokka tolv. Og - velkommen var han. Kanskje ble et stivfrossent gjeddelik overlevert husets frue ved entré i et lunt og varmt kjøkken.

Vandrende nyhetsbyrå

Som et vandrende nyhetsbyrå slo han seg ned i kjøkkenbenken og rigget seg godt til i utsiktene

EILIF MOSBÆK, TEKST

De fleste av oss har møtt skrønemakere som har boltret seg i egen fortrefelighet når det gjelder fiskefangst. Og for all del - en god historie kan alltid krydres ytterligere for å oppnå god effekt.

Selv har man virkelig ved selvsyn fått del i at enkelte har ekstra god teft i å finne gode fiskeplasser. Naarud'n var en slik. Selv fikk jeg ikke stifte bekjentskap med ham, men når det gjaldt profesjonen, fikk han arvtagere.

Kom fra Sverige

Historiene om Naarud'ns fiskerbragder og generelle tilstedeværen finner vi i rikelig monn gjennom tidlige 1900-tall og fram mot annen verdenskrig.

Naarud'n ble født 30. januar 1869 i Sverige. Sammen med sin finske kone Petrine Ferdinandsdatter (født 20. mars 1877) fant han tilhold på husmannsplassen Linto, mellom Grane-rud og Stikle, i Øymark. Paret hadde fire barn: Nora (1899) og Helga (1900) kalte seg Andersdatter. Guttene Johan (1902) og Karl (1904) tok etternavnet Andersen. Ytterligere fire barn kom til verden de påfølgende årene. Ett av dem døde i unge år. Emilie (Milla) ble gift med Hilmar Liehagen. Hilmar var skillingsvise-mentor for dagens sluseområde-hedersmann Kåre Jensen.

Aldri vil vel dagliglivet i «Brakka»-området boble og koke av større vitalitet enn den gang to slike personligheter var i fri utfoldelse.

Små kår

Husmannsplassen Linto hadde beskjedne to mål innmark og tre mål utmark. Ikke mye å områ seg med til sjølbergning av næringslivsprodukter. Vi kjenner ikke til den tids boforhold og eventuelle næringsgrunnlag, men må anta, ifølge videre historikk, at de var spesielt dårlige. Vi finner den gode Anders i Ytterbøls protokoller fra omkring 1910. Både som rekvirent av dagligvarer og fornødenheter til formann Elg ved Vikens kleberstensgruve og via Øymark Fatigkasses landhandler-reskontro. Daglønnsarbeider ved Otteidkanalen hørte også inn under beskjeftigelsen.

Talent for fiske

Om det var tirader av finske svovelluktende gloser eller jakten på mautauk som drev Anders ut av husmannsstua og ned på Øymarksjøen, sommer som vinter, skal være usagt. Her var han ifølge de samtidige ofte å finne. Her utviklet han sitt naturtalent; fiske. Til fots langs land eller i lånt eike om sommeren. Enten med håndsnøre over båtripa eller med stang av slank hassel.

av et varmt middagsmåltid. Sjøsystemet danner en midtskill-sveis i bygda. Med landhandlerier både på Ytterbøl og Otteid ble mangt og meget snappet opp fra praten ved kremmerdisken. På vestsiden av Øymarksjøen ble Naarud'n spesielt velsett. Her var ingen landhandel på 1900-tallet, ei heller noe forsamlingslokale. Kun ei skolestue var plassert ved Søgård. De ulike kristelige samfunn var vel forankret på motsatt landområde. Også innen disse spant ulike diskusjoner omkring det sosiale liv. Naaruds ører fanget kommentarene.

Et uregelmessig arbeidsliv var og forble det største aber for familiens underhold. Noe velutviklet system for å fange inn ulike vanskelige sosiale forhold i bygdesamfunnet fantes ikke. Selv om fattigkasser støttet opp for å holde den verste nød fra dørene. Øymark var i så måte hverken verre eller bedre enn andre kommuner. I tillegg til direkte pengestøtte ble lokalsamfunnets landhandlerier benyttet til vareutlevering på bok. Naarud'n ble en av de nødstedte. En person bak kremmerdisken som i så måte ble konfrontert med hans behov, var Lars Larsen. Tidligere hadde han forsøkt handelslivet på Buer og senere som selvstendig på Ytterbøl, før han bekledde rollen som bestyrer for andelsforeningen samme sted.

Replikkersterk

Kanskje hadde bestyrerrollen av og til tatt en i overkant oppdragende karakter. Noe som passet en replikksterk Anders svært dårlig. Mye må man bite i seg når man ubemidlet stiller opp ved høkerens disk. Lars Larsen hadde i tillegg også rollen som formann i den stedlige Fattigkommisjon. Under et møte i kommisjonen på Granerud skole var blant andre også Naarud'n til stede. Saksmassen ble gjennomgått på en rutinemessig og grei måte. Til slutt gir ordstyrer Jens Jensen Kleva ordet fritt, og den bolde Anders slår til:

«Det er ente mye jæ skæ si i dennæ forsamlinga, men ett vil jæ si te' dæ Larsen; jæ kryper ente lenger inn i rævæ på dæ enn jæ grant kan kikke ut!»

Harry Jensen, født i arbeiderbrakkka Soterud på østre Otteid i 1930 og i dag bygdas siste fløter, erindrer den slagferdige og entusiastiske allværsfisker Naarud ved spesielt en anledning. I øs pøs regnvær hadde fiskeren satt seg til rette på lensene ved tømmerbommen utenfor Kattetangen på østre Otteid. Time etter time holdt han snøre og stang i aktivitet i uværet. Omsider pakket han sammen, la veien innom bestyrerboligen på odden, kom smilende ut fra Andreas Berger, klappet seg på lomma og tilkjennega at fisken var omsatt til omforent pris.

Håkon Heyerdahl

Vel på plass i hytta på Langenes, syd for Ytterbøl, kunne egen familie høste bekjentskap med disse fiskegrunnene i selskap med vår tids Naarud: Håkon Heyerdahl. Med tilhold i egen hytte på øya Broken en snau kilometer lenger syd, ved innfallsporten både til Otteidvika og Bøenfjorden, ble han vår guide gjennom 1960-, 70- og 80-tall. Håkon og hans kone Ruth gjorde denne delen av det marine Øymark til sitt fritidseldorado og nøy hver fristund der ute med egen familie og gode venner. Vi er taknemlige for å ha fått innpass i sistnevnte gruppe. Håkons vel-preparerte og trofast dunkende snekke brakte ham ut til de ulike fiskefeltene hele sommerhalvåret.

Klokkeslettene var like nøyaktig plottet inn: Kl. 6 til 9: «Morraset». Inn til Ruth for en brødblings og kaffe, medbringende eventuell fangst til rensing. Så ut til «11-bettet», som kanskje kunne vare en drøy time. Som for de fleste eldre var non (12-13) ensbetydende med varm mat og en vederkvegende middagslur. Så fulgte dagens høydepunkt. Ved 16-tida oversyn over all

nødvendig fiskeredskap, ombordtagning av agn til «bånnty» (håndsnøre), korte fiskestenger og kasteslukutrustning.

Et overdimensjonert pipehode ble fylt med velduftende tobakk, nørt godt opp i og maskinens svinghjul gitt sin nødstedte rotasjon. Fiskefeltene ventet.

Sjøens krokodiller

Midt i skjæringen mellom Otteidvika og kanalen sydover mot Bøenfjorden ligger Stæbben. En fiskegrunne som starter ved nordre Knollsøy og løper ut i nordvestlig retning til en undervannsegg på seks-åtte meters dyp. I sene ettermiddagstimer om sommeren, med god varme i overflatevannet, var området velforsynt med lekende laue (løie) og annen småfisk. Under disse lurte sjøens krokodiller, gjeddene. Mange av dem i anelig vektklasse. Sistnevnte av ringe interesse for Håkon. Det var abbor i kvartkiloklassen som raget høyest. Sprøstekte fileter av disse konfektbitene får tennene til å løpe i vann, selv i dag et par generasjoner senere. En fløteskvett i panna ved utkoking i sluttfasen plasserer måltidet i lokal Michelin-guide med fire stjerner!

I god tid før solefall og med velfylt fiskedunk, ble dreggen hevet og kursen satt mot Broken og Ruths fiskemottak og propankjøkken.

På invitasjon fra Broken-paret kunne lune sommerkvelder etter dagens fiskeutflukt finne sted der ute, befordret via eike med påhengsmotor. Våre to gutter, Per og Paal og veslejenta

Kari, fulgte gjerne med. Håkons fortellerglede rundt egne opplevelser i vassdraget fenget oss alle. Ruths stillferdige vesen hadde ofte bunket opp fat med nystekt fisk. «Vi eter te' det blir tomt» var omkvedet. Den lille egenoppsatte og intime hytta ga til beste hva sen sommer-sol nå etter hvert ga slipp på. Parafinlampe ispedd stearinlys løftet stemningen, parallelt med trinnløs overgang til dempet samtale. Kaffe-kopper kom på bordet. Et brusglass til de yngste. To tre-toms høye slanke glass ble stilt ved Håkon og den gjestende herres kopp. Etterfulgt av et par klunk fra flasken i hjørneskapet. «Kun te' forsterkning av et gøtt fiske-måltid!», kremtet verten.

Med de siste solstreif over sjøflaten utenfor Langenes gled en lett putrende eike nå ut fra Brokenbrygga, til vederkvegende nattesøvn i hytta litt lenger nord – innhyllt i uforstyrret vassdragsnatur.

Titteskapet

Stæbben er vassdragets lokale Dogger bank. På sydspissen av de to Knollsøyene finnes rester av gravplasser fra bronsealderen. Flint er også funnet på øynene og ved Sandrevet, lokalt benevnt som Bikini.

Salgsbodene var varierte og mange.

De unike kurvene fra Ghana var fargerike og flotte.

Den somaliske sambusaen var populær, og Abdi Hassen var svært godt fornøyd med salget.

Sirkusartistene var flinke til å lære bort triksene sine, blant annet å spinne på tallerkener.

Bueskyting er en gøy aktivitet som flere fikk prøve seg på.

Ørje IL håndball arrangerte kastekonkurranse med flere premier.

Kristian Klund var på plass og solgte bra med Halloween-utstyr.

Mange var interessert i soppkontrollen. Her var det sopp av alle slag.

Det var også mulig å få seg en tur på hesteryggen.

Lørdag 23. september var det, tradisjonen tro, høstmarked i Ørje sentrum. I år var det flere **nye og morsomme vrirer** på markedet.

Brannmenn og brannbiler er alltid spennende.

Høstmarked med mye moro

MARTHE L. JENSEN, TEKST OG FOTO

Til tross for at været ikke var helt på topp, var Storgata full av folk. Alle som hadde lyst, kunne komme, stille opp, delta eller bare være publikummer. Her var det salgsboder i alle varianter. Flere lag og foreninger var også til stede for å vise seg frem.

I år arrangerte Det Magiske Sirkus en sirkusskole for barn. Der kunne barna lære å spinne på

tallerkener, gå på line og sjonglere. Alt dette i et ekte sirkustelt med sirkusartister. Det er ikke rart det falt i smak hos de yngste.

Soppkontroll

På markedsplassen var det flere andre ting som fikk folk veldig interesserte. Det var blant annet en soppkontroll, noe som er veldig aktuelt i disse dager. Her kunne man få masse informasjon om de ulike sopptypene.

Variasjonen i kulturelle varer kunne man heller ikke klage på. Det var mulig å få kjøpt fargede kurver fra Ghana i Vest-Afrika. De var håndlaget, og materialet var elefantgress som vokser vilt i Ghana. Fargen er fra plantefarger. Dette var unike kurver som fascinerte mange. I tillegg kunne man få kjøpt Sambusa, som er en populær og delikat rett fra Somalia. Allerede før klokken ett hadde Abdi Hassan solgt tre store brett av retten.

Brannbil

Ørjes brannmenn var også på plass og fikk vist barna brannbilen og annet morsomt brannfolkene driver med på jobb.

Bueskyting og hesteridning var også morsomme aktiviteter man kunne drive med på markedet. Det var uten tvil mye å finne på. Ørje Handelsstand har nok en gang gjort en god jobb med å arrangere et vellykket høstmarked.

MARKER TEATERSELSKAP PRESENTERER:

LITTLE SHOP OF HORRORS

JAN HARALD
THORGRIMSBO

JANNE
HEA SVEBAKKEN

LARS
JOHANSSON

SIMEN
GUNNENG

ANETTE
LØVTANGEN

HANNE BEATHE
W. WIIG

RUTH AMALIE
OLSEN TORP

ANNA
KEY FRØBERG

Book and Lyrics by
HOWARD ASHMAN

Music by
ALAN MENKEN

Directed by
ANNELI SOLLIE

MARKER RÅDHUS, ØRJE:

PREMIERE

TORS DAG 26. OKT. KL. 19

FREDAG 27. OKT. KL. 19

Åpen bar
til kl. 24

LØRDAG 28. OKT. KL. 19

PRIS KR. 350,-

Bar – Dørene åpner kl. 18 – Nå med tribuner i Rådhusalen! Billetter kjøpes på [tikkio.com](https://www.tikkio.com)

MARKER
SPAREBANK

Bakergården Café

STILLESBY
BYGG

Linn Charlotte Klund fra Marker og kjæresten **Paul Lübbe** fra Tyskland er på sitt livs store eventyr – en jordomseiling i seilbåt.

Det veldige Stillehavet

Vi stod overfor vår lengste kryssing, og båten var fullasta med mat, diesel og vann. Drøye 350 liter ferskvann skulle være nok til å ta oss over Stillehavet med mindre vi ble stuck i en evig «doldrum», fenomenet som oppstår ved stillebeltet rundt ekvator der vinden ofte glimrer med sitt fravær.

Hverdagsglede. Nattas skur har sørga for fulle vann-tanker både innabords og blant reservene, nærmere bestemt de kjærkomne Biltema-kannene våre.

Skrivestund i cockpit. Gutta oppdaterer loggbok og dagbok over en kaffekopp.

En grytidlig torsdagsmorgen la vi munningen av Panamakanalen bak oss og satte kursen sørover. Nedover langs kysten av Colombia måtte vi belage oss på en lengre kryssingsetappe før vi nærma oss ekvadoriansk farvann og så smått kunne tenke på å sette kursen vestover.

Vanskelige forhold

Da startskuddet gikk, hadde vel ingen av oss drømt om at det skulle bli såpass tidskrevende og demotiverende. I begynnelsen vartet værgudene opp med hyppige regnbyger – ikke sjelden akkompagnert av faretruende lyn som lyste opp den bekmørke horisonten. I takt med at vinden dabbet av, ble motstrømmen en stadig større utfordring. Humboldtstrømmen gjorde sitt beste for å trekke oss tilbake til Panama, og de blafrende seilene hadde ikke mye å stille opp med.

I ettertid er det litt tragisk å tenke på at vi frydet oss over 1,8 knop i snitt. For å slå ihjel varmen og den verste vindtørken kombinerte vi badestopp med rengjøring av skroget, noe som absolutt trengtes. Blindpassasjerer fra skalldyrfamilien var det nemlig nok av!

Da vi igjen satte seil, hadde vi ikke sjelden drevet både én og to nautiske mil bakover. Dager ble til uker, og vi begynte å se dystre på situasjonen. På hele overfarten hadde vi beregnet pluss/minus førti dager, men hadde selvfølgelig proviantert en del ekstra for å være på den sikre siden. Hvis værforholdene ikke skifta,

måtte vi begynne å revurdere lagrene. Kanskje ble vi nødt til å legge inn en nødstopp i Ekvador eller på Galapagos? Dette har vært redningen for mang en seiler i samme farvann, men vi håpa i det lengste å unngå å ta omveien innom der.

Tre ombord

Med tre personer om bord kunne det likevel bli knapt. Med oss på laget hadde vi nemlig en ung fransk monsieur som også var på vei til fransk Polynesia. Vi måtte prøve å komme vestover, men en seilbåt er ikke som et hvilket som helst annet fartøy man kan manøvrere dit man vil. Når det blåser fra sørvest må man gå sikksakk mot vinden og ta til takke med vinkelen som forholdene tillater.

Lavtrykk er sjelden noe man ønsker seg, men akkurat nå var vi sjeleglade for hvite skumtopper og et synkende barometer som fikk vindgeneratoren til å spinne intenst. Med lavtrykket kom også et vindskifte som vi kunne dra fordel av. Endelig sønnvind!

Vi humpet vestover, og da det hadde løyet, var det en dagsetappe under motor som skulle til for å legge siste rest av Humboldtstrømmen bak oss. Hadde vi greid det? Det var umulig å si, men i alle fall var det lov å håpe.

Humboldtstrømmen

Humøret blant mannskapet steg, og vi kunne sakte, men sikkert begynne å telle nedover. 3700 nautiske mil ble til 3200, og Galapagos var innen rekkevidde. Men nå så det ut til at vi ville

stå løpet ut – bare det kom litt regn. To reale skurer hadde sørga for fulle tanker, men det var allerede et par-tre uker siden siste nedbør, og vi så oss nødt til å rasjonere vannet fra åtte til seks liter om dagen. Oppvask, dusjing og en stor del av matlaginga var uansett forbeholdt saltvann, så det var stort sett drikkevannet vi måtte spare på. Da passa det bra at det var kaldt i lufta slik at ikke den verste tørsten meldte seg.

Hvem hadde trodd at det skulle være så guffent på selveste ekvator at vi måtte ty til Helly-Hansen jakka og tjukk genser? Franskmannen vår gravde til og med fram ull-lua fra bunnen av ryggsekken. Forklaringen var nok en gang Humboldtstrømmen, som tar en sving utenfor Panama for så å følge kysten av Mellom-Amerika mer eller mindre parallelt. Det kalde vannet som fraktes fra Sørishavet og oppover, sørger for høstlige forhold og usedvanlig kalde nattevakter. Vi kan ikke si annet enn at vi nøt følelsen av gåsehud og det å fryse igjen etter måneder i varme strøk der heten av og til tar knekken på en.

Kaldt på ekvator

Ironisk nok falt den kaldeste natta akkurat på merkedagen for ekvator-kryssinga, så den store feiringa ble det ikke. Dagen etter sprettet vi derimot champagnen og gjorde et lite unntak i seilerhverdagen. Ute på havet rører vi aldri alkohol, men akkurat bragden å ha nådd breddegrad

Da temperaturen sank som følge av Humboldtstrømmen, syntes Fabien det var på tide å finne fram lua.

Etter fem uker til sjøs har vi endelig kryssa ekvator! Selv om drikking ombord ute på bølja'n blå utgår, syntes vi det var verdt å ta en skål for denne bragden.

null ville vi gjøre litt stas på. Andre gang vi kryssa, var det ikke like gjevt, heller ikke tredje gang.

Over på den sørlige halvkule viste vinden seg nok en gang fra sin upålitelige side. Når seilene henger og båten vagger fra side til side så riggen rister og slår, skulle man ønske man hadde mer diesel ombord. Igjen var det et spørsmål om tid og proviant, samt behovet for eventuelle forsterkninger. Galapagos var passert med god avstand, så det løpet var kjørt. Men mon tro om ikke et skip fra hjemlige trakter ville krysse våre veier?

Det var en gåte hvorfor vi atter en gang hadde så liten framdrift, selv på seilbare dager, og straks befant oss på den nordlige halvkule igjen. I frustrasjon finkjemmet vi seillitteraturen på jakt etter svar. Det viste seg å være en ekvatorial motstrøm. Skipper'n beordra 1 700 omdreining og stø kurs sørover. Dermed sa vi farvel til to tredeler av dieselen, men det var eneste sjanse til å unnsnippe den nordgående strømmen.

Senest da passatvinden gjorde sin inntreden, skjønte vi at valget var klokt. Endelig fikk «Amanda-Trabantha» vist hva ho er god for, og med gennakerseilet snitta vi rett som det var 7 knop.

Livet om bord gikk sin vante gang, og dagene ble hovedsakelig fylt med matlaging, manøvre, reparasjoner, lesing og fiske – som oftest uten hell. Besøk ble mottatt med stor glede, være seg kjempeskilpadder og delfiner rundt skroget eller en fugl på dekk. For ikke å snakke om helikopterpilotene som vinkende sirkulerte rundt båten eller hvalen som vartet opp med tidenes dypeste åndedrag. Dessverre lot den seg ikke skue i nattemørket, men stemningen var ikke noe mindre elektrisk av den grunn, vel vitende og ventende på at den hvert øyeblikk kunne komme til overflaten like ved skutesda.

Land i sikte

I motsetning til på Atlanteren gikk det fredeligere for seg, men rett før vaktskiftet en gryende morgen sa det pang! På null komma niks blåste det opp, og båten ble lagt på sida. Da den retta seg opp, satte et kraftig vindkast spikeren i kista for videre gennakerseiling. Synet av de dansende frynsene av vårt tidligere så stolte seil kommer vi nok sent til å glemme.

Land i sikte! I takt med sola steg de høye, frodige Marquesasøyene opp over horisonten, før det noen timer senere var dags for landkjenning. Skal love at sjøbeina var over gjennomsnittet stive der vi sjangla bortover brygga, og Linn Charlotte holdt på å deise inn i betongveggen. He he! Etter 47 dager til havs er det vel ikke annet å vente.

I bukta traff vi igjen «kjentfolk» vi kunne sammenligne erfaringer og rute med. En del båter hadde vært kjappere. Mange hadde forbrent et firesifret antall liter diesel og mottatt jevnlig værmeldinger hjemmefra. Vi hadde klart det nærmest uten «juks» og var heller ikke de treigeste. Med sine 58 dager var det et fransk par som hadde den uoffisielle rekorden. Flere kunne fortelle om ublide møter med ekvadoriansk byråkrati så vel som omstendelige prosedyrer på Galapagos, noe som hadde gått hardt ut over lommeboka. Så vi var ikke lei oss for å ha dropet en slik nødstop.

Sjarmerende Hiva Oa

Øysamfunnet på Hiva Oa var svært harmonisk og sjarmerende. Fransk territorium til tross, alle fordommer om fransk arroganse ble lagt på hylla. Marquesas-væringene var svært imøtekommende og tok imot oss seilere med åpne armer. Ankringsplassen ligger noen kilometer fra sentrum, og alle og enhver haiker. Du kan være sikker på at hver tredje bil stopper. På tilbakeveien kjører de deg ofte helt ned til havna, selv om huset deres ligger på halvveien. Grunnet språkbarrieren tok det en stund før vi fant ut dette, men begynte vi å protestere kom det ikke på tale at de skulle slippe oss av før. Snakk om enestående mennesker!

Den kuperte øya bugner dessuten av eksotiske frukter, og vips så har man fått en sekk med stjernefruktmat i fanget. I tillegg til majoriteten av innfødte, har flere franskmenn slått seg ned i det grønne paradiset. Mens noen har fått nok av det hektiske, urbane livet i Frankrike, får den eldre garde bonuspensjon hvis de bosetter seg i fransk Polynesia. Her er sommeren (når det er vinter i Frankrike) en eneste lang fest, og den kulturelle arenaen er fullspekket av yngre talenter som varter opp med forrykende tradisjonelle danseforestillinger så bastskjørtet flagrer.

Den ene uka vi hadde avsatt på Hiva Oa, ble fort utvida til to fordi et spontant verftopphold havna på agendaen. Leserene må vel begynne å lure på om det ikke er grenser for hvor mange ganger man kan ta båten på land, og vi stiller oss i grunnen det samme spørsmålet. Denne gang var det imidlertid ikke skader som var grunnen, men en helt vanlig, sårt tiltrengt understellsbehandling. Bunnstoffet vi hadde brukt i Guatemala viste seg å være heller dårlig, og ikke minst hadde det hissige, forurensa vannet i Cartagena tæret mye på skroget.

På Stillehavsoverfarten innså vi at en ny tur i krana var et must, men en marina på Hiva Oa var vel det siste vi hadde forventa oss. Det nybygde verftet hadde en av de vennligste prislisterne på verdensbasis, og dagen etter at vi møtte sjefen, bar det opp av vannet. Vi satte inn ekstragiret og fikk jobben unnagjort på få dager. Vi slipper dermed å legge turen innom Fiji i samme ærend.

Båten var helt gjengrodd og måtte en tur på land for å bli rengjort.

Tahiti og Vanuatu

Snakk om impulshandling, men etter å ha seilt blant de polynesiske småøyene en ukes tid angrer vi ikke et sekund. Det går unna som bare det, og uten motstanden fra det begrodd skroget glir «Amanda» så mye lettere gjennom vannet. Snart legger vi kursen mot Tahiti for en liten pitstop før en lengre overfart til øyriket Vanuatu venter. Innen den tid skal vi roe ned noen dager i Tuhamutu-atollene.

Det er litt uvant å være én av tre båter i bukta, selv om de langstrakte, palmefylte strendene er enda mer kritthvite enn de var i Karibien. For gjetten om vi har kommet til den typiske klisjeen av en Stillehavsoy! Det er litt for mange hus her til å kalle den øde, men bortsett fra det er det en kopi av øya Thor Heyerdahl og Kon-Tiki mannskapet i sin tid satte sine bein på. Derimot er det den rake motsetning til Hiva Oa; flat som ei pannekake og omringa av turkist, krystallklart vann som gjør haiene lette å se. Nylig hadde vi et tometers eksemplar sirkulerende rundt båten, så det gjelder å se seg om to ganger før man hopper uti. Ja, eller bare la være, selv om haiene visstnok ikke skal være pågående for badegjester.

Hilsen Linn Charlotte og Paul

Flotte, frodige Marquesas. På Hiva Oa kan man fint leve av det naturen har å by på.

GRANLI RØR AS

rørkjøp

Vi tilbyr følgende:

- Nybygg
- Rehabilitering
- Service
- Sanitæranlegg
- Varmeanlegg
- Kloakkrensing
- Vannrensing
- Gassanlegg

Granli Rør AS

Sletta 3, 1870 Ørje
Tlf: 69 81 12 71
Mob: 90 91 42 32
stig-erik.granli@granliror.no
www.granliror.no

Mer fra Sandmo

Enda et par malerier signert Einar Sandmo har dukket opp. Vi presenterer dem her.

EILIF MOSBÆK OG
ØVIND OTTERSEN, TEKST

Landskapsmaleriet har hentet sitt motiv fra Slevika, helst sørvest i Øymark. Bildet er malt i 1929, og det er Thor Slevigen som har sørget for at bildet kommer Grenselands lesere til gode.

Maleren Einar Sandmo har tatt oppstilling på veien mellom Fossebekkbrua og Damholtkrysset, helt nede ved sjøen. Han skuet nord-

over langs en stabbesteinkantet vei mot Slevigen søndre. Her var det gjennom de påfølgende årene, med Gunerus Soots Flagghytte-prosjekt, også anlagt brygge. Noe sikkert Thor (81) husker fra sin barndom. Da bildet ble malt, var det, som man ser, eksepsjonell lav vannstand.

Tiur

Einar Sandmo var glad i naturen. Dette bildet av tiur har vi fått fra Svern Søby i Øymark.

Otteid Grendehus

Velutstyrt selskapslokale • Stor og liten sal • Passer for selskaper, møter og fester, 30–80 personer • Godt utstyrt kjøkken • Sentralt, «Midt i Otteid»

Pris og bestilling tlf. 901 84 012 eller 419 26 185

I SALG FRA SLUTTEN AV OKTOBER:

Boka om store og små kulturminner langs Haldenkanalen

Selges over hele distriktet
336 sider / 460 bilder. Pris 450 kroner

FORTIDSMINNEFORENINGEN
Østfold

Perfekt julegave

Slevika i Øymark, malt av Einar Sandmo i 1929.

Tiur malt av Einar Sandmo, trolig på slutten av 1920-tallet.

Slanketrapp

Det finnes kreative mennesker også utenfor Markers grenser. Dette bildet er fra et kjøpesenter i Singapore. Trappetrinnene er merket med antall kalorier du forbrenner for hvert trinn du tar. En morsom gimmick. Om den virker er en annen sak. Foto: Ulf Sigmund Sande-Ottersen

Det skjer i Marker

16. OKTOBER TIL 25. NOVEMBER

OKTOBER

MANDAG 16.

Seniordans i Marker rådhus kl. 16. Arrangør er Marker Seniordans.

Terrengkarusell på Kjølén Sportcenter kl. 18.30. Arrangør er Ørje IL Friidrett. Arrangementet er for små og store, unge og gamle.

TORS DAG 19.

Bowls i Marker rådhus kl. 16. Arrangør er Marker Carpet Bowls Klubb.

LØRDAG 21.

Gammeldans i Bondestua i Rødenes kl. 19.30.

SØNDAG 22.

Håndball damer 6. divisjon: Ørje IL - Lisleby i Markerhallen kl. 12.

TV-aksjonen 2017.

MANDAG 23.

Terrengkarusell på Kjølén Sportcenter kl. 18.30. Arrangør er Ørje IL Friidrett. Arrangementet er for små og store, unge og gamle.

ONSDAG 25.

Kino i Marker rådhus kl. 18 og kl. 20.

TORS DAG 26.

Bowls i Marker rådhus kl. 16. Arrangør er Marker Carpet Bowls Klubb.

Premiere på musikalen «Little Shop of Horrors» i Marker rådhus kl. 19. Forestillingen er satt opp av Marker Teaterselskap og har en rekke sterke navn på rollelisten.

FREDAG 27.

Musikalen «Little Shop of Horrors» i Marker rådhus kl. 19. Forestillingen er satt opp av Marker Teaterselskap og har en rekke sterke navn på rollelisten.

LØRDAG 28.

Musikalen «Little Shop of Horrors» i Marker rådhus kl. 19. Forestillingen er satt opp av Marker Teaterselskap og har en rekke sterke navn på rollelisten.

SØNDAG 29.

Sommertid slutt. Skru klokka en time tilbake.

MANDAG 30.

Seniordans i Marker rådhus kl. 16. Arrangør er Marker Seniordans.

TIRSDAG 31.

NMS Misjonsmesse på Marker Bo og Servicesenter. Kl.16 er det salg, og kl. 18. er det møte.

NOVEMBER

TORS DAG 2.

Bowls i Marker rådhus kl. 16. Arrangør er Marker Carpet Bowls Klubb.

Mannsmøte i Øymark Misjonshus

kl. 19. Blueskveld med Jon Ultvedt - Rev. Jon - bosatt på Mysen.

SØNDAG 5.

Ungdomshåndball i Markerhallen fra kl. 10.

Håndball damer 6. divisjon: Ørje IL - Oppgård 3 i Markerhallen kl. 12.15.

ONSDAG 8.

Kino i Marker rådhus kl. 18 og kl. 20.

TORS DAG 9.

Bowls i Marker rådhus kl. 16. Arrangør er Marker Carpet Bowls Klubb.

SØNDAG 12.

Ungdomshåndball i Markerhallen fra kl. 10.50.

MANDAG 13.

Seniordans i Marker rådhus kl. 16. Arrangør er Marker Seniordans.

Lysvandring rundt Helgetjern kl. 17.30. Start og mål ved Marker Bo- og Servicesenter. Arrangør er lag og foreninger i Marker i samarbeid med Marker kommune.

TORS DAG 16.

Bowls i Marker rådhus kl. 16. Arrangør er Marker Carpet Bowls Klubb.

Forfatterkveld i Marker bibliotek kl. 19. Deminan Vitanza fra Halden forteller om sin nye bok «Dette livet eller det neste». Arrangementet er i samarbeid med Østfold kulturutvikling. Støttes også av Nasjonalbiblioteket.

SØNDAG 19.

Ungdomshåndball i Markerhallen fra kl. 11.

Håndball damer 6. divisjon: Ørje IL - Tveter 2 i Markerhallen kl. 12.

ONSDAG 22.

Kino i Marker rådhus kl. 18 og kl. 20.

LØRDAG 25.

Julegateåpning i Ørje sentrum kl. 10 til kl. 17. Arrangør er Ørje Handelsstand og Marker kommune. Tenning av julegranen på torget i Ørje. I rådhuset blir det danseforestilling for barn.

FASTE TILBUD

Turkafé på Marker Bo- og Servicesenter hver onsdag kl. 17.30-19. Møt opp i vestibylen.

Fritidsklubb på Ungdommens Kulturhus (UKH) hver fredag kl. 19-23.

Turgruppe/Tjukkasgjengen går tur hver torsdag. Fremmøte ved Marker rådhus kl. 18.

Marker Folkebad har fellesbad hver tirsdag kl. 17-20.30.

Strikkekafé i Marker bibliotek hver tirsdag kl. 12-14.

KIRKENE

Info om arrangementer i våre lokale kirker - se nettsiden www.kirken.no

MARKER KOMMUNE

Besøksadresse: Storgt 60, 1870 Ørje
Postadresse: Postboks 114, 1871 Ørje

Sentralbord: 69 81 05 00. **SMS:** 454 06 597
Epost: post@marker.kommune.no

www.marker.kommune.no

Rådhuset

De kommunale kontorene er åpne kl. 07.30-15.30.

Biblioteket

Tirsdag kl. 10-19. Torsdag kl. 10-19
Selvbetjent bibliotek er åpent fra kl. 06 til 22 hver dag (aldersgrense 18 år.)

Strikkekafé

Hver tirsdag på biblioteket kl. 12-14. Åpent for alle.

Kommunale møter

Kommunestyret: 28. nov. kl. 18 og 12. des. kl. 18.

Formannskapet: 16. nov. kl. 17 og 7. des. kl. 17.

Kontrollutvalget: 9. nov. kl. 09. Møtested: Ute-seksjonens base på Kilebu

Oppvekst og omsorgsutvalget: 14. nov. kl. 18.30.

Plan- og miljøutvalget: 14. nov. kl. 18.30.

Møtested er rådhuset om ikke annet er nevnt.

Hjorteviltforvaltning

Marker viltnemnd har vedtatt å legge ut forslag til «Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Marker» på høring. Høringsforslaget kan leses på Marker kommunes hjemmeside, www.marker.kommune.no

kommune.no. Skriftlig uttalelse sendes på elektronisk høringsskjema. Kan også sendes til Marker kommune, Pb.114, 1871 Ørje eller post@marker.kommune.no innen 1. november 2017.

Jakt på bever

Kunngjøring om vedtatt forskrift om jakt og fangst av bever i Marker kommune og kommunale målsetninger for forvaltning av bever i Marker kommune. Kommunestyret vedtok i sak 17/056 ovennevnte forskrift og kommunal målsetning med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av villt (viltloven) § 9 og forskrift 15. mai 2017 nr. 519 om forvaltning av bever § 3 og § 5.

Influensavaksine

Influensavaksine på Marker Bo og Servicesenter: Onsdag 25. oktober kl. 12-15.

Torsdag 26. oktober kl. 12-15.

Egenandel kr. 150. Personnummer må oppgis.

Vitanza til Marker bibliotek

Deminan Vitanza snakker om sin nye bok «Dette livet eller det neste» når han torsdag 16. november gjester Marker bibliotek.

Forfatteren Deminan Vitanza fra Halden kommer til Marker bibliotek 16. november. Foto: Aschehoug

For et drøyt år siden holdt Deminan Vitanza skrivekurs i Halden fengsel. Der møtte han en returnert fremmedkriger som ønsket å fortelle om sitt liv. I mer enn ti måneder har Vitanza besøkt fengselet ukentlig og snakket med den innsatte i tilsammen over hundre timer. «Dette livet eller det neste» er en roman hovedsakelig basert på den innsattes historie.

Arrangementet er i samarbeid med Østfold kulturutvikling. Arrangementet støttes også av Nasjonalbiblioteket.

Seks flotte boliger helt i vannkanten på Brårudtangen er under oppføring. Leilighetene er solgt, og til påske kan kjøperne flytte inn i sine nye drømmeboliger. Men fortvil ikke - det er ledige leiligheter i neste byggetrinn.

Innflyttingsklart til påske

Boligbyggingen på Brårudtangen er godt i gang. - De seks første leilighetene er ferdige til påske, sier Gulbrand Eng.

ØVIND OTTERSEN, TEKST OG FOTO

Gulbrand Eng og Ivar Skogstad står bak prosjektet på Brårudtangen. Boligene skal bygges ut i tre etapper, og de seks første leilighe-

tene blir altså innflyttingsklare til påske. Alle seks er solgt, og kjøperne venter i spenning på å flytte inn i flunkende ny leilighet helt i vannkanten. Drømmebolig, med andre ord.

- Nå setter vi opp seks boliger fordelt på to bygg. Hver leilighet er på 140 kvadratmeter. I tillegg får leilighetene en terrasse på 35 kvadratmeter.

- **Alle de seks er solgt?**

- Ja, og kjøperne kan flytte inn til påske.

Trinn 2

Neste utbygging vil skje vest for boligene som er under oppføring. Det

blir samme konsept; seks boliger fordelt på to bygg.

- Vi setter i gang straks trinn en er ferdig. De neste seks boligene blir innflyttingsklare til jul neste år. Så langt er to leiligheter solgt i trinn to, sier Eng.

Den tredje delutbyggingen, østover mot rasteplassen, kommer når trinn en og to er ferdig. Trinn tre vil bestå av litt mindre leiligheter, sier Eng.